

KONJEREJEJEC

GLASILO KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA MARIBORSKO OBLAST

Dopise, naročila in reklamacije je pošiljati: Konjerejskemu društvu za Maribor, oblast, Ivanjkovci. „Konjerejec“ izhaja 6krat letno. Člani društva sprejemajo list brezplačno. Naročnina letno 20 Din. Cenik inseratov na zahtevo

Štev. 3.

Maribor, dne 15. julija 1929.

Letnik VI.

Dirkalni kasač.

Spisal Rudolf Albrecht, prevaja dr. V e b l e, drž. vet.

(Nadaljevanje.)

6. progla vje:

Trenaža za dirke.

Pod trenažo razumemo sistematično pripravo za atletičen uspeh s končnim namenom, da dokaz tega uspeha ne prizadene organizmu nobene škode, temveč, da ga še celo krepča in usposablja, da z uspehom nadaljuje in ga zboljšuje. (Ohranitev forme).

Najvažnejši predpogoj za uspešno trenažo je absolutno zdravje in občutek ugodja subjekta, ki ga hočemo trenirati, pa bila to žival ali človek. V obeh primerih se mora trenaža ravnati po individualnosti.

Trenaža človeškega atleta je za trenerja lažja v toliko, ker človek lahko pove, kako se počuti in kako mu trenaža godi. Dirkačev trener je pa v tem pogledu navezan edino in samo na svoj dar opazovanja, na svoj instinkt in intuicijo. Radi tega se prištevaja poklic trenerja dirkačev k najtežjim in s polnim pravom trdi eden najrazumnejših poznavalcev konj Amerike, že omenjeni veliki rejec in trgovec Mr. Hamlin, da se je še vsak, ki se je izkazal v trenaži dirkačev, povzpел tudi v vsakem drugem poklicu na izredno višino.

Iz omenjenega izhaja, da za trenažo dirkača ne postojé nikakšna pravila ali trde norme. Konj zahteva, da se ravna z njim po njegovih prirojenih sposobnostih, ne le kar se tiče zgradnje njegovega telesa temveč tudi značaja. Vsak trener bo rešil to nalogo po svojih zmožnostih in tako, kakor odgovarja individualnosti zaupanega mu konja. In zato je ravno toliko načinov trenaže kot je trenerjev in konj.

Toľiko je gotovo, da je dobrega konja lažje trenirati kot pa slabega in da zato dober konj lažje pripomore trenerju do uspeha in renomeja kot pa slab konj, s katerim pa ima vendar mnogo več truda in skrbi. Zato je pač čisto upravičen znani izrek: »Dobri konj napravi dobrega trenerja in vozača.«

V vsakem drugem poklicu imamo učitelje in učence. Trenaže dirkačev pa ne more nihče poučevati in se je nihče naučiti. Edino, kar bi lahko poučevali, bi bilo to, kako naj tega ne delamo, kako pa naj napravimo, to je navdahnjenje, ki mora priti na človeka pri vsakem konju znova.

Kar hočem torej v teh listih razpravljati o trenaži, so splošni, iz moje lastne izkušnje in dolgoletnega opazovanja črpani nazorj, ki bi se jim moglo z isto upravičenostjo ugovarjati kakor pritrjevati. Diskusija o metodah trenaže bi bila brezkončna in brez smisla, ker ima pri tem vsak prav, ki doseže kak uspeh, in nima nobeden prav, ki uspeha ne doseže, četudi sta oba mnenja, da sta delala čisto isto.

In tako pričnem predvsem s trenažo dveletnih konj, ki smo jim sledili kot enoletnim žrebetom v kobilarni in tekom zime na dirkališču. Predpostavljamo, da so mladi konji opremljeni s poletnimi podkovami, s pravilno početno balanco, s potrebnimi varstvenimi omoti, s primernim overšekom in z žvalmi, ki jim odgovarjajo.

Predno pričnemo z njihovo resno trenažo, si predočimo severnonemško ljudsko svarilo pred vsakim prenačlenjem »Le počasi z mladimi konji«. Nikoli ne smemo pozabiti, da imamo posla z živalmi, ki so šele v razvoju in katerih mišice, kosti in kite kljub sistematične pripravljalne trenaže še od daleč niso dosegle one trdote, ki bi jih usposobila vzdržati napore brez kazni. Mladi konj se naj uči in se mora učiti, naj mu pa nasilno v glavo ne vtepamo, temveč ga naj priučimo zdaj pa zdaj, skoro igraje tega, kar mora zmoči. Samoposebi umljivo je, da pri tem ne smemo kaznovati napadov mladostne prešernosti, opriličnih dirov in skokov, temveč moramo iti preko njih z nasmeškom na ustih. Zahteve na vztrajnost in hitrost moramo po skromnih početkih stopnjema zviševati. Nikoli naj mladi konj ne čuti preutrujenosti. Izsiljeni uspehi se ne ponovijo. Le kar daja konj rad in prostovoljno, to nudi trajno.

Le če izvajamo trenažo na ta način, ne bo motila razvoja dveletnih konj, pa če tudi nismo v tem stadiju iztislili iz njih vsega, se bodo gotovo izboljševali v naslednjih letih načrtu primerno.

Pa tudi pri trenaži starejših konj je potrebno biti do gotove meje vzdržen in zahteve le sukcesivno zviševati. Neizmerno je nužno, da delamo s konji tako, da se njihova zmožnost sposobnosti ohrani preko cele dirkalne sezije, da ostanejo, kakor rečeno, stalno »v formi«.

V dirkalnih krogih se govori »o formi« konja, ki je lahko stabilna, menjajoča, dvigajoča se, padajoča i. t. d. Konj more biti »iz forme«, je lahko »v briljantni formi«; ravnotako presojamó ves trenerjev hlev po njegovi »formi«. Jasno je, da se pri tem ne gre za nemško besedo »Form«, ki označuje zunanje črte kakega predmeta, temveč za angleški dirkalni izraz, ki se je udomačil v nemškem sportnem jeziku. Ta »oblika« konja ali hleva označuje zmožnost, da izpolni nanj stavljena pričakovanja. Ta zmožnost se razvije potom sistematične trenaže; kakor vse v življenju je podvržena ta »forma« v pojačani meri slučajnostim in razvadam usode. Najboljšega trenerja, ki ima najboljše konje, lahko zasledujejo zoperne zunanje slučajnosti kakor boleznj, nezgode i. t. d. in »dobra forma« se izpremeni brez njegove krivde v »slabo formo«. Zavest, da ni ničesar opustil ali spregledal, bo pomogla trenerju preko tega fatalnega časa in mu omogočila še naprej izvrševati svoj težki poklic kljub vsem zopernostim.

Tukaj je zato tudi namestu opomin posestnikom, da te eventualnosti že vnaprej eskomptirajo.

Dve- in triletne konji nimajo naravno svoje stalne forme, ker so v razvitku svojih zmožnosti, njihova forma se dviga, če predpostavljamo pravilno trenaja in če izvzamemo nezgode. Presenetljiva zboljšanja forme kot posledica uspešnih sprememb balance niso pri mladih konjih nič nenavadnega; tudi pojemanja forme, posebno po napornih dirkah, spadajo k naravi stvari.

Dirke dveletnih konj se v Avstriji pričnejo v avgustu. Trener ima zato 5 mesecev časa, da žrebeta pripravlja. Ker se te dirke vršijo na razdalji 1200 do 1400 metrov, pričnemo v marcu z vajo preko 900 metrov in jo podaljšamo polagoma na 1200 metrov. Pri teh vajah vozimo z žrebetom najprej v nasprotni smeri, torej na desni roki mirno preko dveh prog, eventualno pretrgano z dvema brizgancema, napravimo potem na startnem prostoru par poskusnih obratov in učimo, da konj na povelje potegne kolikor mogoče naglo od starta, kar bo velike važnosti. Po ca. 100 metrih zmanjšamo tempo, ga pa šele v zadnjih 100 metrih zopet pospešimo, da se konj navadi na končni speed. Sto metrov za stebri cilja ustavimo, obrnemo in zapeljemo v hlev. Inteligentna žival navadno si zapomni, da je delo po zadnjih naporih končano, in bo dala zato v zadnji fazi vaje najboljšo od sebe. V naslednjih takih vajah, ki se lahko vrše dnevno, podaljšamo polagoma razdaljo početnega speeda in tudi končnega, kakor tudi celotno razdaljo. Na tak način se žrebe neopazno nauči, da preteče vso distanco v dobrem tempu, ne da bi se pri tem posebno napenjalo. Ko to dosežemo, izvajamo vaje (heats) le vsak drugi dan, vmesni dan pa uporabimo za mirni tek, če mogoče ne na dirkališču. Koncem maja, če je toplo vreme, prične trener s ponavljanjem vaj (2 heats) in privoščji žrebetom po njih dva dni počasnega teka (jogging).

Eno najvažnejših načel nele pri trenaji mladih, temveč tudi starejših konj obstoji v tem, da ne prevozimo pri delu nikoli cele dirkalne razdalje v polnem dirkalnem tempu. Konji niso motorji, niso stroji, ki morajo svoje uspehe brezpogojno ponoviti; če izsilimo iz konja pri delu vse do zadnjega, ne bo gotovo ponovil pri dirkah svojih najvišjih uspehov. V takih primerih je pač konj dokončal svojo dirko pri delu, kar je zelo slabo rentabilna zabava.

Za izkušenega trenerja zadostuje prva četrtina proge in približno njena zadnja poloviča, da presodi uspeh, ki ga ima pričakovati na dirkalni progi v dirkah. Žal se pa često primeri, da posestniki, ki visoko igrajo, od trenerja zahtevajo, da jim predvede polni dokaz sposobnosti konja pri delu, ker mislijo, da bodo tako dobili za svoje stave sigurne oporne točke. Ne gleda na to, da isti uspeh pri delu konja bolj zdela kot pa enak v dirkah, kjer razburjenje in pa dirkalni nagon nekoliko potlačita občutek utrujenosti, niso taki poskusi nikoli zanesljivi, ker, kakor že omenjeno, konj pač ni stroj.

Po tem kratkem izpadu preidemo zopet nazaj k našim dveletnim konjem. Priporočljivo je, da jih damo spremljati pri delu kolikor mogoče često od starejšega konja, da se borijo, ne da bi padli v dir. Tudi jih bomo priučili, da ostanejo mirno za starejšim konjem, ne da bi se razburjali, in bomo stvar tako uredili, da ostane dveletni konj končno vedno zma-

govalec, da si uteši svoje častihlepje in da se privadi na uspešno borbo.

Če smo na ta način dovedli žrebe do dirk, ne bomo lahko doživeli razočaranj, ker smo si iz normalnega, ne nasilnega poteka razvoja napravili pravilno sliko njegovih sposobnosti.

Trenaja starejših konj se vrši, ker spadajo pri nas dirke v miljah med redkosti, preko 2200 do 2400 metrov. Pri tem napravimo izkušnjo, da so konji, ki potrebujejo in prenesejo le malo dela in v dirkah najboljše tečejo, če so čisto sveži in spočiti. S takimi konji moramo temu primerno ravnati; vaja v 2 heatih se izvrši za približno 10 sekund počasneje kot pa predvidoma potrebni dirkalni uspeh in se izmenjava z delom v 1 heatu, da vrinemo pred dirkami večdnevni odmor z mirnim delom v teku (kasu). Drugi konji potrebujejo mnogo dela, da gredo iz sebe in da dajo vse iz sebe, kar imajo v sebi. Tudi pri takih konjih bomo štedili pri delu s speedom, toda če je potrebno bomo dali 3 do 4 heate v srednjem tempu namesto dveh. Če konj potem še potrebuje vajo dan pred dirkami ali dva dni prej, nam pove izkušnja, ki jo napravimo potem v dirki.

Speed je čisto posebna zadeva. Vsak konj je nabral za dirke gotovo množino speeda, če je tega izdal pred dirkami, ga pač ni več, ravnatoko kot ni v denarnici več denarja, če ga izdamo. Iz tega sledi, da moramo pri delu posebej misliti na to, da razvijemo zmožnost za speed s pravilno balance, potem krepčanja pljuč, mišic, kratko celega organizma; če smo pa enkrat veliki speed odkrili in razvili, potem se reče ž njim štediti do dirk, kjer ima praktičen pomen. Dobri uspeh pri delu je za trenerja res veliko veselje, toda nič ne nese.

Pa ne le hitre vaje morajo biti dozirane, kakor odgovarja posebnostim konja, temveč tudi počasno delo, jogging. V tem pogledu so pa mnenja trenerjev različna. Nekateri so mnenja, da je dovolj, če se konj med dvema vajama giblje dva dni v počasnem teku po pol ure. Drugi zopet trdijo, da tako gibanje konje uspava in raje vozijo ž njimi v vmesnih dnevih le po 10 minut, toda v nategnjeno boljši maniri. Po mojem mnenju se data obe metodi za temu primerne konje z uspehom uporabljati.

Za presojo tempa v vsaki fazi dela je temeljne važnosti, da trener stalno vozi z uro-stoparico v roki. S časom se pač že priučimo v splošnem presojati tempo na pol sekunde tudi brez ure; pri nekaterih konjih pa hoja neverjetno vara. Konje z dolgimi, izdatnimi koraki često podcenjujemo, naproti pa take z zelo hitrimi, kratkimi koraki ponavadi precenjemo. Z uro v roki pa ni prevare. O uporabi ure po iz časa rekordnega sistema, pri katerem so bili vozači interesirani na tem, da so zmagali v dotedanem rekordnem času konja in da ga niso na ta način razvrednotili, da bi ga bili nagnali iz rekorda, to se pravi zboljšali njegov rekordni uspeh, po katerem bi bil v prihodnjih dirkah penaliziran. Da se je to preprečilo, so morali konje takrat često v dirkah zadrževati in jih ne puščati v polni tek. Zato so svojčas prepovedali uporabo ure pri dirkah, ta prepoved pa še do danes ni razveljavljena. Pri našem sedanjem dirkalnem sistemu po denarni penaliteti bi imela ura pri dirki le ta smisel, da bi se tempo konja v to svrhu kontroliral in reguliral, da bi se mu lažje omogočilo absolviranje razdalje.

(Nadaljevanje sledi.)

Od pluga do starta.

Aleksander Dmitrijev, vodja plemenilne postaje na Cvenu.

Izredno lepi rezultati dirk majnika t. l. na Cvenu in v Mariboru so še enkrat popolnoma jasno pokazali uspehe reje ameriških dirkačev, ki so jih zredili kmetje ljutomerskega sreza.

Ljutomerski srez je že od nekdaj znan po svojih lepih konjih, ki so svojčas bili kras najboljših konjušnic Dunaja, Prage in Budimpešte.

Dirka je izpit, na katerem se pokaže moč, hitrost in energija konja, razen tega se pokaže tudi dobra vzgoja konja in pogreški, ki jih je treba popraviti.

Medtem ko v Franciji in Rusiji temu nihče ne ugovozraču v dirkah se dele mnenja merodajnih mest. varja, je to na Dunaju prepovedano; to pohaja še

Dirka je izpit, trd, brez milosti in obenem popolnoma pravičen, ki ga s tako velikim uspehom v teku mnogih let prestajajo suhi, močni, muskulozni in energični konji murskega polja. Angleži jako pravilno govorijo o pomenu dirk: »Brez dirk ni polnokrvnega dirkalnega konja, brez polnokrvnega in polkrvnega in brez polkrvnega pa ni dobrega, koristnega konja. Zanimivost dirk v mariborski oblasti obstoji v tem, da se teh udeležijo večinoma konji tamkajšnjih tekmovalcev, s katerimi navadno kmet dela vsa poljska dela ter samo mesec dni pred dirko začne za nje vaje. Uspeh dirke je odvisen istotako od vaj, ki skupno z dobro krmo in nego razvijajo moč in konstitucijo konja.

Ne glede na tako pičli čas za vaje, murskopoljski konji lahko vzdržijo konkurenco konj grofa Lipiča, ki so znani tako v Jugoslaviji, kakor tudi v Avstriji, Ogrski in Čehoslovaški, istotako tudi konj drugih oseb, ki dajo svoje konje trenirati iskušenim trenerjem. Taki slučajni so očiten dokaz velikih zmožnosti kmečkih konj ter velikega razumevanja kmeta v konjereji. Kmetje murskega polja imajo zelo radi konje, posebno pa dirkalne, s katerimi je tako močno združeno njihovo gospodarstvo in celo obstoj. Tisto ljubezen do konja dobijo oni že z maternim mlekom, ona prihaja od očeta, deda in pradede. Le vsled tako izredne ljubezni do konja in njegove pravilne vzgoje že v zgodnji mladosti, so se lahko dosegli tako lepi uspehi. Najsi je žrebe samo po sebi izredno lepo, se z nepravilno vzgojo lahko tako pokvari, da postane absolutno za nič. V tem smislu imajo Arabci sledeči pregovor: »Žrebe da Bog, konja pa napravi človek«. Da se konjereja razvije in da se dobijo kar najboljši uspehi, je treba, da bi bila vzgoja racionalna. Pozorno je treba izbirati plemenjake, ne samo močne in lepe na zunaj, ampak tudi zdrave konstitucije. Kot potrdilo tega se lahko navede, da so se dirke na murskem polju začele že od l. 1875. in da so ti konji že takrat bili posebno na glasu vsled svojih zmožnosti. Ako pregledamo poročila za nekoliko let o dirkah v Jugoslaviji, na Dunaju, v Pragi in Budimpešti, lahko najdemo, da so tudi tam bili kot zmagovalci konji murskega polja, ki so se rodili v hlevih kmetov: Slavičev, Ferencov, Filipičev, Razlaga, Preloga, Jelena, Galundra, Bunderla, Vavpotiča, Osterca, Kardinarja, Bežana, Makovca, Krajnca in mnogih drugih. Zelo pogosto se sliši, da v sedanjem času, ko se tako močno razvija teh-

nika, potreba po konjih postaja vse manjša in manjša in da pride čas, ko konj postane popolnoma nepotreben. Po mojem mnenju pa je tak pogled na stvar pretiran. Res je, da se je konjereja med vojno zelo zmanjšala, res pa je tudi, da se je od leta 1918. do 1920. konjereja v Nemčiji dvignila za 1.500.000, na Španskem za 1.000.000, na Francoskem za 200.000 in celo v Ameriki, kjer je tehnika najbolj razvita, za 4.000.000 repov. Ta primer kulturnih držav Evrope in Amerike očitno pokazuje, kako je konjereja potrebna. Jugoslavija, ki je skoro absolutno agrarna država, ima potrebo po dobrih, v gospodarstvu uporabljivih konjih. Razen tega vojska, trgovina in industrija zahtevajo specialne tipe konj: jahalnih, artilerijskih, težkih itd. Ako se preišče pedigri in genealogija tukajšnjih konj, se vidi, da imajo v sebi veliko arabske in angleške krvi, vsled česar se s pogleda zoologije lahko štejejo k produktom višje stopnje. Iz tega je razvidno, da so kot osnovni material za rejo ameriških dirkalnih konj, služile tukajšnje kobile, ki so se tekom nekoliko sto let izboljšale z arabskimi in angleškimi žrebci in sicer takimi, ki so bili dobri po uspehih, ki pa so imeli tudi dober eksterijer in rod. In ker je ameriški dirkač prišel iz križanja skoro izključno kanadskih konj z angleškimi dirkalnimi žrebci, je zato tudi tukajšnja kobila, ki ima v sebi veliko angleške krvi, zelo dober material za rejo ameriških dirkalnih konj. Ako se bo nadaljevalo izboljšanje konj ljutomerskega sreza s polkrvnimi ameriški konji, se lahko pride tako daleč, da tukajšnji konji dobijo vse posebnosti ameriškega dirkača. Da se to doseže, bi bilo potrebno imeti vsaj enega, prvorazrednega — standardnega dirkača, ki bi bil zmožen bolj kot pa konji iz Dunaja, Prage, Budimpešte in Bukarešte. S takim žrebcom bi izboljšanje hitro napredovalo ter bi se cena in povpraševanje po proizvodih takega žrebca zvišalo tudi v Jugoslaviji, kakor tudi v drugih državah. Reja ameriških dirkačev v ljutomerskem srezu je pa potrebna ne le, da se ti ohranijo, nego, da se tudi izboljšajo, da se zadosti vsem potrebam gospodarstva in države, kakor tudi izvoza v inozemstvo.

V posebno dobrih klimatskih, površinskih in drugih pogojih, kakor tudi v volji in razumnosti kmeta-konjerejca, je podlaga za rejo ameriških dirkačev v tem kraju ter je upravičeno upanje, da se lahko v bodočem doseže velik uspeh in da ta kraj postane liferant dobrih konj v sosedne države.

V tak procvit jaz iskreno verjamem, tako kot verjamem v nadvse mogočno delavno moč slovanških narodov, ki se ne upognejo pred nobenim narodom Evrope.

Bog naj pomaga kmetu, gospodarju lepega murskega polja v njegovem priljubljenem delu, konjereji v korist in veselje mlade države.

Dirke.

Prve spomladanske dirke je priredilo Kolo jahalcev in vozačev v Ljutomeru dne 5. maja na dirkališču Zadruga za vzrejo žrebet na Cvenu. Prijavljenih je bilo 15 konjev iz ljutomerskega sreza za kasaške in pet za galopske dirke iz Čakovca. Priredbi je prisostvovalo veliko število domačega občinstva in gostov, zastopane so bile oblasti in so-

visiostih (?)

sedna društva iz Maribora in Čakovca. Doseženi uspehi so bili sledeči:

I. DIRKA — ROSSMANIT.

Lista B.

Enovprežna dirka za 3letne konje

kmetske reje in v kmetski posesti iz sreza Ljutomer. Dolžina proge 1600 m. Vloga Din 15.—. Popusti konjem, katerih matere niso od ameriškanskih žrebcev 10 m. Nagrade: Din 600, 400, 250, 150, 100, skupaj Din 1.500.—.

1. Čikra, 3letna ruj. žrebica g. L. Slaviča, Grabe, 2.28;
2. Asan, 3letni rud. žrebec g. M. Makovca, Lukavci, 2.30;
3. Pastor, 3letni črni žrebec g. L. Slaviča, Grabe, 2.33.

II. DIRKA — LJUTOMER.

Lista B.

Enovprežna dirka za 4—10letne konje

kmetske reje in v kmetski posesti iz sreza Ljutomer, ki še niso pridirkali Din 10.000.—. Dolžina proge 2400 m. Dodatki: za vsakih pridirkanih Din 1500 20 m. Popusti: konjem, ki še niso pridirkali Din 1000 10 m, ki niso pridirkali Din 500 20 m. Vloga Din 15.—. Nagrade: Din 600, 400, 250, 150, 100, skupaj Din 1.500.—.

1. Polda, 5letna kost. kobila g. M. Filipiča, Stara nova vas, 1.47;
2. Radoslav, 4letni rujavi žrebec g. A. Razlaga, Sitarovci, 1.52;
3. Robinson, 4letni lisič. žrebec g. I. Bunderla, Veržej, 1.53;
4. Felčika, 5letna rud. kobila g. Fr. Herica, Boreci, 1.54;
5. Karolina, 6letna črna kobila g. Fr. Kardinarja, Banovci, 1.51;
6. Prima, 4letna kost. kobila g. L. Slaviča, Grabe, 1.59;
7. Dona Dillon, 6letna rud. kobila g. M. Šplinderja, Gajševci, 2.—.

III. DIRKA — TURNIŠČE.

Lista A.

Enovprežna dirka za 3—10letne konje

vzgojene v Jugoslaviji, ki niso pridirkali Din 20.000. Dolžina proge 2400 m. Dodatki: za vsakih pridirkanih Din 2000 20 m. Najvišji dodatek 300 m. Popusti: Triletnim konjem 30 m. Majden 30 m. Konjem kmetske reje in v kmetski posesti 40 m. Vloga Din 15.—. Nagrade: Din 1000, 500, 250, 150, 100, skupaj Din 2000.—.

1. Polda 1.50	4. Nelka 1.47
2. Felčika 1.50	5. Robinson 1.56
3. Radoslav 1.51	6. Prima 1.57

IV. DIRKA — MARIBOR.

Lista A.

Dvovprežna dirka za 3—10letne konje

vzgojene v Jugoslaviji. Dolžina proge 2400 m. Dodatki: za vsakih pridirkanih Din 3000 30 m. Popusti:

triletnim konjem 40 m. Konjem kmetske reje in v kmetski posesti, ki niso pridirkali Din 5000 40 m. Triletnim konjem kmetske reje v kmetski posesti še 40 m. Vloga Din 5.— za vsakega prijavljenega konja. Din 15.— za start. Nagrade: Din 1000, 500, 250, 150, 100, skupaj Din 2000.

1. Felčika - Nelka . 1.57	4. Pastor - Čikra . 2.38
2. Prima - Tulpa . 2.13	5. Asan - Firla . . 2.33
3. Radoslav - Dona Dillon 2.15	

V. DIRKA — ČAKOVEC -VARAŽDIN.

Galopska dirka za častniške konje.

Dolžina 1600 m. Nagrade: tri častna darila.

1. Treff, 6letni angl. konj g. ppor. Aleksandra Baletiča, 2.05;
2. Beba, 4letna polnokrvna angl. kobila gosp. ppor. Vlad. Petkoviča, 2.06;
3. Pava, 9letna angl. kobila g. ppor. Božidara Blažiča, 2.10.

Dirke so se izvršile v najlepšem redu in brez nezgode. Vodstvo dirke je moralo izreči g. A. Razlaga ukor, ker je v zadnjem krogu dvakrat zaprl progo. Doseženi uspehi so vseokrog zadovoljivi, če vpoštevamo travnik kot dirkališče in da posestniki konjev kot kmetovalci nimajo dosti časa za trening. Žal, da triletnih konjev ni bilo več na startu in radi bi videli poleg starih preizkušenih vozačev tudi mlajše vozače na dirkališču.

* * *

Kasaško društvo v Mariboru je na binkoštno nedeljo in pondeljek, dne 19. in 20. maja priredilo pomladanski derby-meeting na dirkališču na Teznu pri Mariboru. Startalo je v kasaških dirkah 29 in v galopskih 10 konjev. Priredba je bila prvi dan na višku, drugi dan pa je trpela vsled deževnega vremena, ki pa vrlih vozačev in jahačev ni motilo v točni izvršitvi sporeda. Prvi dan so dirkam prisostvovali g. veliki župan dr. Schaubach, oblastni komisar dr. Leskovar, komandant mesta puk. Stanovljevič, mestni župan g. dr. Juvan in jako številno občinstvo.

V treh heat-voznjah je zmagal Freund Hans g. Fr. Filipiča iz Maribora v času 1.33.8, druga je bila Nelka g. Slaviča iz Banovcev 1.34.5 in tretja Blanka g. E. Funka iz Zagreba 1.36.5.

V drugi dirki R. W. Lippitt je zmagala Polda g. M. Filipiča iz Stare nove vasi v lepem času 1.38, druga je bila Mirica 1.38.2 in tretja Salome 1.33, ki je pod vodstvom g. Fischerja iz Dunaja dosegla najboljši čas. G. Filipiču iz Maribora je vodstvo dirke dalo ukor radi rabe nepravilnega biča.

Največje zanimanje je vladalo za Jugoslovenski kasaški derby, za katerega je startalo 8 konjev, med temi 5 iz slovenske kmetske reje. Prvi je došel po hudi borbi na cilj Bubikopf g. Lippitta v času 1.44, pod vodstvom g. Filipiča iz Maribora, sledili so Denez g. Skoberneta iz Celja, ki pa je bil vsled nepravilne hoje diskvalificiran, drugi je bil tako Radoslav, 1.46.2, g. A. Razlaga iz Sitarovcev, za tem Robinson, 1.51, g. Iv. Bunderla iz Veržeja, Prima, 1.52.5, g. Lud. Slaviča iz Grabe, Eta, 1.54, g. J. Novaka iz Maribora, Stojana iz kobilarne Turnišče in Firla g. Fr. Žitka iz Bučecovcev. Zanimivo dejstvo je, da so za jugoslovenski derby startali samo konji, ki so bili rojeni in vzgojeni v Sloveniji. Nagrade so bile Din 10.000.—, 3500.—, 2000.—, 1500.— in 1000.—.

odgojitelju zmagovalca še Din 2000.— Kako skromna je pri nas nagrada za kasaški derby, če vemo, da je dobil zmagovalec v avstrijskem derbyju 280 tisoč dinarjev in najsi je naša država še enkrat večja od avstrijske republike, nič manjše niso nagrade v Češkoslovaški, Madžarski in Rumuniji, da ne govorimo o milijonskih nagradah v Ameriki, Angleški in Francoski in drugod. Tudi nagrada pri nas v galopskem derbyju znaša 100.000 Din, dasi so po vsem svetu kasaške derby-nagrade mnogo večje od galopskih.

Derbyju sta sledili dve ravni galopski dirki, ki ju je priredilo Kolo jahača v Mariboru, prva je bila za gg. oficirje garnizona Maribor, druga splošna.

V dirki Ljutomer je startalo devet konjev in je bila prva Ilica g. F. Wagnerja s Plača, druga Polda in tretja Felčika.

V dvovprežni Spominski dirki dr. A. vit. Roßmanita je startalo šest vpreg, prvi je bil g. Filipič iz Maribora s Salomo in Mirico, 1.45; drugi g. A. Slavič iz Banovcev s Felčiko in Nelko, 1.54 in tretji gosp. Jos. Kirbiš iz Maribora z Lumpijem in Cridartjem, 2.00; dalje Tulpa - Polda, Firla - Prima in Ilica - Wann i kumm.

Drugi dan je bila otvoritvena dirka mesta Maribor in je zmagala Salome g. Filipiča v času 1.40.3. V drugi dirki Rodaun je zmagala Polda v času 1.47. V tretji dirki Beograd za štiriletne jugoslov. konje je zmagal Denes v času 1.51.2. Četrta dirka Monte Christo je donesla zmago Baccarat g. Podgoršeka iz Ptuja. Pri tej dirki je bila g. Filipiču iz Maribora prisojena globa Din 50.— radi ponovne rabe nedovoljenega biča. Mnogo pozornosti je vzbudila preponska galopska dirka. Meeting je zaključila dvovprežna vožnja Turnišče, pri kateri je navzlic najhujšemu dežju bilo na startu četvero vpreg in je zmagal g. Fr. Filipič z Mirico in Salomo 1.51. Pri dirkah, ki so se sicer v redu izvršile, so se dogodili trije padci, dva v kasaških dirkah (Bogdaj in Granatin) in eden pri ravni galopski dirki, vsi pa brez škode za konja in vozača. Vodstvo meetinga je moralo naložiti g. Fr. Filipiču globo Din 500.—, ker je v dirki Ljutomer zapiral progo drugemu konkurentu. To bi se pač ne smelo dogajati na naših dirkališčih in najmanj bi to pričakovali od g. Filipiča, ki je priznано najuspešnejši vozač in razpolaga z najboljšim konjskim materijalom, torej mu enakih profesionalnih trikov ni potreba. Upam, da bo v bodoče vodstvo dirke znalo odločno preprečiti take nefair dogodke. Na nagradah se je izplačalo Din 48.300.— in so od tega prejeli konji iz kmečke reje Din 16.850.—. Priredba je vsled neugodnega vremena drugi dan zaključila z izgubo. Radi podpore so predstavniki društva posredovali pri g. velikem županu in g. oblastnem komisarju. Toda g. veliki župan je odgovoril pismeno, da nima kredita in je prošnjo priporočil g. oblastnemu komisarju. Slednji pa je društvu naklonil 1000 Din podpore. Kakor je društvo vsakemu hvaležno za najmanjši dar, je vendar nerazumljivo omalovaževanje društva, ki nad 40 let uspešno in požrtvovalno deluje za povzdigo domačega konjgojstva. Kedaj bodo vendar merodajni gospodje spoznali, da so reji toplokrvnega konja neobhodno potrebne dirke. Mariborska oblast bi se ne smela strahiti nikakih žrtev za povzdigo konjereje in če je prejšnja oblastna skupščina tako skopo merila te podpore, pa naj bi imel g. oblastni komisar dr. Leskovar več uvidevnosti in velepoteznosti. Določene

subvencije prihajajo vendar v prvi vrsti domačim konjerejem v dobro. Naj se upošteva, da se je za dosego sedanje stopnje konjereje v ljutomerskem srezu delalo nad 60 let in naj bi se sedaj prestalo v dobi, ko ravno sportni konj pridobiva na vrednosti. Nasprotno storiti bi bilo treba vse in naj bi to zahtevalo najtežjih žrtev oblasti, da se kri ljutomerskega konja še izboljša in dvigne njegove sposobnosti, bogato bi se to poplačalo. Tu pa je poleg drugega treba pošteno subvencionirati priredbe dirk.

* * *

Mursko kolo jahača i vozača »Kralj Aleksandar I.« je priredilo svoj trkački sestanek dne 29. in 30. junija v Čakovcu. Na sporedu so bile vsaki dan po dve kasaški in jahalni dirki. V spominski dirki dr. Roßmanita je zmagala Eta g. Novaka iz Maribora, drugi je bil Robinzon, tretja Nelka, četrta Prima in peta Polda. Startalo je devet grl. Pri drugi dirki prvi dan je bila zmagovalka Polda, sledili so Nelka, Felčika, Radoslav, Eta in Prima. Drugi dan je v prvi dirki zmagal g. Fr. Heric iz Borecev s Felčiko, druga je bila Polda g. M. Filipiča iz Stare nove vasi, tretja Eta, četrta Radoslav in peta Prima. To je bila najzanimivejša dirka, prve tri kobile so bile po napetem boju hkrati na cilju in zmage so bile le za dolžino konjske glave. V drugi dirki je zmagal Radoslav g. A. Razlaga iz Sitarovcev, sledili so Polda, Felčika, Eta, Prima in Nelka. Tako so si naši vozači pošteno razdelili prve nagrade, Nelka vsled prestane bolezni ni prišla na svoj račun kot najhitrejša današnje grlo ljutomerskega sreza. V zanimivih galopskih dirkah so bili zmagovalci Ikonija iz drž. kobilarne Karadjordjevo, jahač Szabo, Kuliman g. poročnika Jakovljevića, Ibar iz kobilarne Karadjordjevo, jahač Szabo, in v veliki preponski trki trga Čakovec Od Doboja Mujo iz ergele iste kobilarne, pod sedlom g. Szabota, ki si je tako pridobil tri prve nagrade. Žal, da se pri kasaških dirkah ni registriralo časa. Dirkališče je slabo, dalo pa bi se z malimi troški napraviti dobro. Pač denarnih sredstev ni. V kasaških dirkah se je izplačalo nagrad Din 10.000.—, v galopskih pa Din 14.300.—. Za priredbo imata zasluge g. konj. pukovnik Lj. Velebit in tajnik g. podporočnik Remenar. Obisk občinstva je bil jako številen, prvi dan je bil med posetniki tudi predsednik centrale g. pl. Lippitt iz Turnišča in bivši hrvatski ban ekselencija pl. Mihalović, pravtako je bila častna udeležba iz Ljutomera.

Spomladanske dirke so končane in pri teh so ljutomerski kmečki posestniki dosegli častne uspehe; teh jim želimo tudi v jesenskih! N.

Društvene in druge krajše vesti.

RAZGLAS.

Letošnje ogledovanje in obdarovanje plemenskih konjev se vrši pod pogoji razglašenimi v uradnem listu štev. 69/1921 in sicer:

Dne 26. julija ob 9. uri v drevoredu v Žalcu za okraje Celje in Vransko.

Dne 27. julija ob 9. uri na sejmišču v Šmarju pri Jelšah za celi srez Šmarje pri Jelšah.

Dne 1. avgusta ob 9. uri v posojilničnem vrtu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah za sodna okraja Sv. Lenart in Maribor levi breg.

Dne 2. avgusta ob 8. uri na sejmišču v Ptujju za sodni okraj Ptuj.

Dne 3. avgusta ob 8. uri na sejmišču v Ormožu za sodni okraj Ormož.

Dne 16. avgusta v Beltincih ob pol 9. uri pri župnijski cerkvi za celo Prekmurje.

Dne 26. avgusta v Čakovcu na sejmišču ob 9. uri za srez Čakovec.

Dne 27. avgusta ob 8. uri v Prelogu na sejmišču za srez Prelog.

Dne 14. avgusta 1929 se vrši v Ljutomeru z začetkom ob 8. uri v okvirju razstave plemenske živine tudi razstava plemenskih konjev.

V Ptujju so pripuščeni konji mrzlo- in toplokrvnih, v Ljutomeru le toplokrvnih, drugje pa le nuzlokrvnih pasem.

V razdelitev pride okoli **75.000 Din** državnih, okrajnih in zasebnih daril, ter se podelijo vrednim konjem diplome in priznanice.

Predsednik: **Lovro Petovar, l. r.**

ZAPISNIK

o odborovi seji konjerejskega društva za mariborsko oblast z dne 2. maja 1929, ki se je vršila v hotelu pri »Črnem orlu« v Mariboru ob 9.30 uri.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnje odborove seje.
2. Predlogi za občni zbor.
3. Slučajnosti.

Navzoči: Predsednik **Lovro Petovar**, za oblastni odbor svetnik **Zidanšek**, za oblast živinozdravnik **Pirnat**, za žrebčarno upravnik živinozdravnik **Rigler** in odborniki društva: **Alojz Janžekovič**, **Strjanci**; **Maks Gradt**, **Šmarje**; **Franc Bezjak**, **Moškanji**; **Franc Skuhala**, **Križevci**; **Ivan Bedernjak**, **Trnje**; **Alojz Slavič**, **Banovci**.

Predsednik **Lovro Petovar** otvori ob določeni uri odborovo sejo, pozdravi predvsem navzoče, konstatira sklepčnost ter sporoči, da so se opravičili gg. žzdr. **Dr. Veble**, svetnik **Dr. Rajer**, **Fric Zemljč** ter podpredsednik **Turnšek**, ki je zadržan vsled bolezni. Predsednik naprosi navzočega gosp. **Makso Gradta**, da mu sporoči pozdrave odbora z željo skorajšnjega okrevanja.

Ad 1. Predsednik sporoča, da je mesto zadnjega zapisnika vzel pomotoma seboj drug zapisnik, vsled tega se predložita oba zapisnika za to in zadnjo sejo pri prvi redni odborovi seji odboru.

Ad 2. Predsednik sporoča, da pravih predlogov za občni zbor ni, pač pa je prejel nekatere pritožbe od podružnic.

Pred vsem se je pritožila podružnica pri **Sv. Lenartu**, da se pri premovanjih v **Medjimurju** in **Prekmurju** izplača v premovalne svrhe iz oblastnega prispevka prevelike vsote, vsled česar se za ostale okoliše mariborske oblasti, kjer se premovanja vrše, lahko določijo le manjši zneski ter so s tem ti kraji prikrajšani.

K tej pritožbi pojasnjuje gosp. predsednik, da so se razdeljevale premije vedno po vrednosti in kvaliteti konj, glede **Prekmurja** in **Medjimurja** pa je dala oblast direktivo, da se premovanja izvesti morajo, to so se pa lahko samo na ta način, kakor so se izvedla, ker niti v **Prekmurju**, niti v **Medjimurju** ni zadostnih prispevkov od privatnikov. Nato navaja zneske izplačanih premij na poedinih premovanjih, tako glede privatnih prispevkov, kakor glede oblastnega prispevka.

Pri tem se priglasil g. svetnik **Zidanšek** ter sporoča, da se je pri oblasti ob priliki predložitve načrta z začudenjem opazilo, da se za govedorejo, ki jo je vendar smatrati kot glavno panogo našega kmetijstva, ne žrtvuje toliko kakor za konjerejo in da je pričakovati v tem oziru gotovih sprememb. Priporoča, da bi se naj vršila premovanja menjaje eno leto v enem, drugo leto v drugem kraju.

Predsednik zavrača to naziranje s povdarkom, da je tudi avstrijska vlada prirejala konjska premovanja vsako leto, dočim so se vršila goveja le vsako tretje ali celo četrt leto ter je s tem pokazala večjo zanimanje za konjerejo kakor za živinorejo. Ne kaže torej tega opuščati tem manj, ker žrtvujejo privatniki za konjerejo vsako leto znatne zneske ter se posamezna premovanja izvrše zgolj s temi prispevki, ki bi pa odpadli, če bi se premovanja tu in tam za to ali ono leto opustila.

Samo lansko leto se je izplačalo na premovanjih privatno nabranega denarja **Din 29.000**.

V onih okrajih, kjer so premovanja vsako leto, je vedno najmanj polovica privatnih prispevkov. Tudi nadkriljuje konjereja govedorejo v srezih **Ljutomer—Ptuj**, istotako je izredno visoko razvita v medjimurskih srezih; v teh krajih so torej premovanja izredne važnosti.

Gosp. predsednik naproša g. svetnika **Zidanška**, da zastopa pri oblastnem odboru te težnje konjerejskega društva ter da povzroči, da ostane oblastni prispevek tudi v bodoče na dosedanji višini.

Tej prošnji se pridruži tudi g. **Alojz Janžekovič**, povdarja pa še posebej, da je konjereja izreden gospodarski faktor v krajih, kjer sladke krme ni, ker v krajih s kislom krmo govedoreja ne more uspevati.

Isto mnenje zastopa tudi odposlanec sreza **Šmarje**, nakar pojasni g. svetnik **Zidanšek**, da bi prišli od njega unešeni pomisleki šele za leto 1930 v poštev, za tekoče leto pa še vsekakor ostane pri stari dotaciji.

Predsednik omenja nato pritožbo g. **Rižnarja**, da se je dodelil g. **Horvatu** v **Osluševcih** še drugi žrebec in to pod izredno ugodnimi pogoji.

Povdarja, da bi ga pod istimi pogoji, kakor so se določili prvotno in na katere je g. **Horvat** pristal, lahko dobil tudi g. **Ričmar**. Vendar je samo g. **Horvat** takoj v začetku bil voljan plačati znesek pò 24 tisoč dinarjev ter že tudi podpisal g. **Vajdu** menico za ta znesek.

Le okolnosti, da se je postavil g. svetnik **Zidanšek** na stališče, da morajo imeti vsi lastniki žrebcev iste ugodnosti, se ima zahvaliti g. **Horvat**, da je on kot šesti prišel h koncu dó žrebca pod tako ugodnimi pogoji.

To okolnost potrjuje tudi zastopnik žrebčarne g. **Rigler**, pripomni pa še, da je imel g. **Horvat** žrebca pod tršimi pogoji že tri dni v hlevu.

Pojasnilo se vzame na znanje brez ugovora.

Nato predlaga g. predsednik:

Občni zbor naj

a) sklene zahvalo oblastnemu komisarju in njegovim funkcionarjem, ki je ta nakup originalnih belgijcev omogočil;

b) predlaga g. upravnik žrebčarne, da naj občni zbor sklene zahvalo oblastnemu komisarju, še posebej za to, ker je izposloval žrebčarni na **Cvenu** podporo pò **Din 40.000**.

Oba predloga se soglasno sprejmeta.

Nadalje zaprosi g. predsednik, da dovoli odbor iz društvene blagajne Stjepanu Novaku darilo po Din 400.—, to pa zato, ker je že dovoljeno darilo dvignil nepravilno Novak.

Se soglasno dovoli.

G. upravnik žrebčarne poroča, da je prejel dve pritožbi, ker nista bila dva žrebca licencirana. Ker stoje v dotičnem kraju že 4 državni žrebci, priporoča, da se konjerejci poslužujejo v plemenitev teh žrebcev, nikakor pa ne kaže k tem štirim naknadno licencirati še dva nova, ki niti ne odgovarjata ter sta bila iz tega razloga odklonjena.

G. predsednik predlaga k tej točki sklep, da se naj vsaka naknadna prošnja za licenciranje zavrne, kar se soglasno sprejme.

Nadalje poroča upravnik žrebčarne, da sta kupila dva posestnika na Hrvatskem dva licencirana žrebca, ter so se že izdane licence za tekoče leto podaljšale.

Se vzame soglasno na znanje.

K tej točki pripomni g. predsednik, da se bode moralo Konjerejsko društvo postaviti v bodoče na stališče, da je treba v svrhu izboljšanja plemena biti pri licencovanju žrebcev čim dalje strožji, čemur odbor pritrdi.

G. svetnik Zidanšek stavi predlog, da naj Konjerejsko društvo vloži na komisarja oblastne samouprave prošnjo za podporo »Konjerejcu« ter se naj tej prošnji priloži zadnjo ali pa več številčk lista, ali pa celi letnik.

Odbor vzame ta predlog z zahvalo na znanje.

Predsednik sporoči, da je podružnica v Ljutomeru stavila predlog, naj se celotno pospeševanje konjereje prenese na državno upravo.

G. Rigler pripomni k temu predlogu, da je zopetno podržavljenje zelo riskantna stvar, tembolj, ker je določenih za vse kobilarne v državi komaj skupno 400.000 Din.

Prej se lahko to vprašanje uredi z oblastnim odborom, vsled tega naj ostane pri sedanjem načinu, kar se sklene priporočati občnemu zboru.

G. Iv. Bedernjak sporoča željo svojih konjerejev, da bi se naj uvozilo mlade plemenske belgijske žrebčke, ki bi se jih vzredilo doma. K tej želji poydarja g. predsednik, da je to zadevo že skušala rešiti žrebčarna v svojem delokrogu, da pa pridejo taki žrebci, ki se vzredijo pri nas iz importiranih žrebčev, absolutno predrago.

G. Bedernjak zaprosi nato, da se naj za občino Črenšovci—Hotiza ter okoliške občine priskrbi vsaj en plemenski žrebec.

Prošnja se vzame v evidenco.

Nato stavi g. predsednik predlog, ki se naj iznese pred občni zbor: Zaprosi se oblastni odbor in žrebčarna na Selu, da se nabavi za tekoče leto 20 novih plemenskih žrebcev, kar se sprejme soglasno.

K tej točki sporoča g. Bedernjak, da ima na prodaj h koncu tega leta enega žrebca g. Sabo iz Dolgevesi za ceno Din 12.500.— kar se vzame v evidenco.

H koncu predlaga g. predsednik, da naj votira društvo pod naslovom —Vožnja konjerejskega društva za Mar. oblast — dirkalnemu društvu v Ljutomeru za jesensko dirko na Cvenu znesek po Din 2000.—, kar odbor po kratki debati soglasno sklene.

Po mnenju g. Slaviča naj bode en član komisije iz odbora Konj. društva.

Ker je s tem izčrpno obdelana vsa snov, zaključí predsednik odborovo sejo.

Zapisnikar:

Grivec Janko, l. r.

Predsednik:

Lovro Petovar, l. r.

ZAPISNIK

o občnem zboru Konjerejskega društva za mariborsko oblast, ki se je vršil dne 2. majnika t. l. v Mariboru v hotelu »Črni orel« ob 11.30 uri.

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo predsednika o delovanju društva v pretečenem letu.
3. Rač. poročilo in odobritev računa za l. 1928.
4. Predlogi odbora in podružnic.
5. Delovanje v letu 1929.
6. Slučajnosti.

Ob 12.30 otvori predsednik g. Lovro Petovar občni zbor, pozdravi prisrčno navzoče delegate, konstatira sklepčnost, posebej pa pozdravi še kot zastopnika velikega župana gospoda svetnika dr. Rajerja, kot zastopnika oblastnega odbora g. svetnika Zidanška, ter kot zastopnika žrebčarne g. upravnika Riglerja.

Predno preide na dnevni red se spominja v vznešenih besedah pokojnega g. pl. Rožmanita, ki si je stekel za konjerejo v Mariborski oblasti izrednih zaslug.

V znak žalosti se vsi navzoči delegati in zastopniki dvignejo s svojih sedežev ter zakličejo pokojniku trikratni: Slava!

Nato konstatira predsednik, da so se oprostili: g. podpredsednik Turnšek, gg. Zemljč Fric, Vajda El. Čakovec, dr. Veble in Kmetijska družba, ki ni odposlala svojega zastopnika.

Ad 1. Predsednik Lovro Petovar pripomni, da je bil zapisnik o zadnjem občnem zboru dobesedno priobčen v »Konjerejcu«, vsled tega ga je vsak moral čitati, izroči ga pa vkljub temu delegatom, če bi ga slučajno kateri ne čital, da si ga še naknadno prebere.

Ker so ga vsi že prebrali v »Konjerejcu«, se zapisnik soglasno odobri.

Ad 2. Predsednik povdarja v svojem poročilu, da se je danes društvo sestalo k svojemu 10. rednemu občnemu zboru, slavi torej svojo desetletnico.

Pregled o tem svojem 10letnem delovanju hoče še posebej sestaviti ter ga obelodaniti v »Konjerejcu«.

Odbor se je v pretečenem letu sestal k trem odborovim sejam, na katerih je reševal tekoče zadeve ter določil premovanja. Le-ta so bila objavljena v »Konjerejcu«. Konstatira, da je uspelo tekom 10letnega premovanja društvu priversti konjerejce tako daleč, da danes predvajajo le dober materijal.

V letu 1928. se je predvedlo pri vseh 9 premovanjih 659 konj in sicer v Žalcu 33, Šmarju 42, Sv. Lenartu 29, Ptujju 53, Ormožu 58, Ljutomeru 112, Beltincih 102, Prelogu 126, Čakovcu 104.

Od teh 659 predvedenih konj je bilo premovanih 418, diplomiranih 43, obdarovanih s priznanico pa 48.

Včlanjenih je bilo pri društvu v letu 1928. 664 članov, vendar jih je od teh plačalo članarino v tek.

letu 1928 le 128 in sicer iz podr. Čakovec 14, Preloga 6, Maribora levi 27, desni 1, Konjic 1, M. Sobote 2, Ptuja 13, Celja 1, Šmarja 4, Ormoža 25, D. Lendave 5, Ljutomera 18. Direktnih članov 11.

Prosi navzoče delegate Konjerejskega društva, da z večjo vnemo pobirajo članarino pri svojih podružnicah, ker sloni izdaja »Konjerejca« na rednem članstvu ter se ne more vsak trenutek spreminjati.

Od dobro urejevanega in redno izhajajočega glasila pa je odvisna vsaka organizacija, še bolj pa konjereja, ki rabi absolutno svoje strokovno glasilo.

Društvo je stremelo, kakor vsa ta leta, tudi v pretečenem po povzdigi kvalitetne konjereje ter stoji na stališču, da tja, kjer ni predpogojev za kvalitetnega konja, konj sploh ne spada.

Največja, najboljša in koncentrirana je konjereja v srezih Ljutomer, Ptuj in Ormož, v Prekmurju in Medjimurju, nekaj malega v Slov. goricah, dočim v Savinjski dolini, kjer je konjereja nekoč bila na višku, danes vidno pojemata.

V pretečenem letu se je društvo potrudilo, kakor vedno, da izposluje potrebne podpore pri pristojnih oblastih.

Ena skrb, ki tare društvo je, da je potrebna absolutna nabava novega plemenilnega materiala. Posrečil se je sicer nakup 6 novih originalnih belgijskih žrebcev, ki so stali Din 166.000.—, od katerih je prevzela oblastna samouprava Din 136.000.—, privatniki, odjemalci žrebcev pa Din 30.000.—, a to z daleka ne zadostuje, ker bi se rabilo v društvenem okolišu najmanj še 20 novih plemenjakov.

Od teh 6 žrebcev so prišli v Medjimurje 4, v Prekmurje 1 in v Ptujski srez 1. Žrebec, ki je bil oddeljen v D. Lendavo, je ponesrečil, vendar se je g. El. Vajda obvezal, da ga nadomesti brez kakvih stroškov z novim plemenilnim žrebcom. Gospod predsednik dalje konstatira s hvaležnostjo, da je za vse težnje konjerejev našel vedno naklonjenost pri vseh oblastih ter izreka na tem mestu za to prisrčno zahvalo.

Posebno pa se še zahvali oblastnemu odboru za nakazano podporo v iznosu po Din 40.000.— za tek. leto 1928.

O tem poročilu se otvori debata.

V to posežejo:

G. Slavič, ki naglašja, da je za konjerejce sramotno, če se mora vedno in vedno naglašati nezanimanje za organizacijo, ki se dokumentira najbolj z neplačanjem članarine. Poziva delegate, da se vsak v svojem okolišu pobriga za pobiranje.

G. Štibler, ki zahteva pobiranje le po podružnicah, ki se pa po izjavi predsednika dosedaj ni obneslo.

G. Škof, ki najde dosedanji način plačevanja članarine po položnicah, podružnicah in pri premovanjih prekomplikiran.

G. Bedernjak, ki predlaga za nečlane pri premovanjih višje prispevke.

G. Štibler, ki pripušča v premovalne komisije le člane Konjerejskega društva, na kar mu predsednik pojasnjuje, kdo vse tvori komisijo.

G. Štibler, ki zahteva, da naj se po izvršenih premovanjih publicira efekt premovanj, kdo prvi, drugi itd. — Tej zahtevi pritrjuje g. Alojz Janžekovič, na kar pojasni g. predsednik, da se je to dosedaj redno izvrševalo, ni se pa moglo samo v Medjimurju, ker se je storila ta napaka, da se je na en dan odredilo dvoje premovanj. Prigon je bil izredno

močan ter je trajalo premovanje in izplačevanje premij pozno v noč. V bodoče se bode ta pa vršili premovanji v Čakovcu in Prelogu vsaka drug dan, vsled tega bo tudi tukaj publikacija omogočena. Se vzame odobraje na znanje.

Ad 3. Predsednik poda svoje blagajniško poročilo.

Kakor vsako leto, se je vodila tudi leta 1928. posebna blagajna za premovanje in posebna za redne stroške.

Redna blagajna izkazuje:

V prejemkih Din 31.672,99

ki se sledeče razvrstijo:

Blagajniški ostanek iz predleta	«	15.394,48
ustanovnina Vajda	«	2.000.—
obresti od nal. denarja	«	887,11
članarine	«	12.291,40
prispevek oblasti k licenc. stroškom	«	1.100.—
izdatki po	Din	12.065,31

ki se porazdelijo sledeče:

Mariborski tiskarni za »Konjerejca« in dr. računi	«	6.584.—
stroški licenciranja	«	1.100.—
honorarji za članke v »Konjerejcu«	«	575.—
pisarniški stroški, tiskovine itd.	«	1.647,75
potnine	«	1.714.—
stroški poštnih hranilnic	«	309,56
povračila podružnicam	«	135.—

tako, da ostane blagajniškega prebitka kot prenos na račun leta 1929. Din 19.607,68

Premovalna blagajna kaže prejemkov « 77.499.—

ki se razdelijo na:

blagajniški ostanek iz predleta	«	2.658.—
prispevek oblastnega odbora	«	42.800.—
privatne prispevke korporacij in posameznikov	«	31.372.—
obresti	«	369.—
izdatki znašajo	Din	74.839.—

ter se razdelijo na:

izplačane premije na devetih premovanjih	«	68.380.—
potne stroške vseh komisij	«	6.459.—
tako, da ostane blagajniškega prebitka za bodoče leto	«	2.660.—

Po referatu g. predsednika poroča g. Bunderl v imenu obeh računopregledovalcev, da sta račune pregledala, s prilogami primerjala ter našla, da so isti v najlepšem redu. Predlagata tedaj, da se računopolagatelju da odveza, kar stori občni zbor soglasno.

Ad 4. Predsednik sporoči občnemu zboru predvsem sklep odbora, da:

a) občni zbor izreče komisarju oblastne samouprave kakor njegovim funkcionarjem najtoplejšo zahvalo za nabavo žrebcev;

b) občni zbor izreče toplo zahvalo oblastni žrebčarni za nakup štirih žrebcev.

Obe zahvali se soglasno in najtopleje izrečeta.

c) Predsednik omenja nato pritožbo g. Rižnarja, glede nakupa žrebcev in razdelitve istih.

Pojasnjuje zadevo, da je bilo Konjerejsko društvo tako informirano, da prispeva oblastni odbor k 6 žrebcom le po à Din 10.000.—, torej skupaj Din 60.000.—, dočim bi morali presežek plačati posamezni prevzemniki žrebcev.

G. Vajda je stavil ponudbo, da uvozi teh 6 originalcev ter prevzame garancijo za plemenitev. Ker

v Medjimurju od prevrata naprej ni bilo niti enega drž. žrebca, se je od teh 6 uvoženih določilo za Medjimurje 4, za Prekmurje 1 in za ptujski srez 1 žrebca.

Oblastni odbor, ki je odredil za prevzem uvoženih originalov posebno komisijo, je svojo prvotno namero korigiral v tem smislu, da zviša svoj prispevek za vseh šest originalcev na Din 136.000.—, vsled česar je odpadel na prevzemnika na pojedinega žrebca le znesek po Din 5000.—, ker se je postavil oblastni odbor na stališče, da morajo vsi prevzemniki imeti iste ugodnosti.

Le na ta način je prišel g. Horvat iz Osluševca, ki je prvotno že izstavil g. Vajdu menico na 24 tisoč dinarjev konečno do plačila le zneska po 5000 Din, imel pa je tega žrebca že pod tršimi pogoji 3 dni v hlevu.

Žrebec, ki se je določil v Prekmurje je poginil. G. Vajda je vendar podal izjavo, da nadomesti poginulega žrebca s svežim originalcem plemenjakom. Eden od štirih žrebcev, ki je bil določen za Macince, a je vsled dolgega odbiranja, ker ga nazadnje nikdo ni hotel, preostal, je bil določen za Slov. gorice. Ker se pa čuti Medjimurje itak zapostavljenim, prosi, da se žrebca pusti v Macincu.

Kar se pa tiče v tuzemstvu kupljenih žrebcev, je plačala žrebčarna po 2 Din 10.000.—, ostanke so morali plačati prevzemniki.

G. upravnik žrebčarne še pojasni zadevo preostalega žrebca s svoje strani, istotako oriše stvar še g. Štibler, nakar interpelira tajnik podružnice pri Sv. Lenartu, zakaj se je nakup žrebcev izvršil po g. Vajdu, ne pa po oblasti sami.

G. predsednik pojasni, da je nakup v tej obliki jamstva itd. po oblasti neizvedljiv, zvezan pa tudi s prevelikimi stroški, dočim je uvoz g. Vajde z njegovimi trgovskimi zvezami in z njegovo garancijo, ki se je baš pokazala pri poginulem žrebcu, veliko prikladnejši in cenejši.

Poročilo se nato soglasno odobri.

d) Predlog podr. v Ljutomeru, da naj preide celokupna konjereja v etat poljoprivrednog ministrstva in da se ustanovi kobilarna za Slovenijo.

K temu predlogu pojasnjuje g. predsednik, da v tem proračunu take postavke ni, da bi sploh bil kak korak v tem smislu mogoč, dočim je pri oblasti preskrbljeno za tozadevna sredstva ter tudi ne kaže stopiti v opozicijo z oblastno samoupravo.

Otvori se kratka debata, v katero posežejo gg: Škof, Rigler, Štibler ter končno predsednik, ki stavi predlog, da se naj zadeva odloži do prih. obč. zbora, med tem pa se bode v odboru o zadevi razmišljalo.

Soglasno sprejeto.

e) Predlog za nakup 20 plemenjakov.

Otvori se kratka debata. G. Štibler povdarja, da bi se naj dala interesentom možnost direktnega nakupa. V tem okviru se sproži tudi nakup enega ameriškega žrebca za ljutomerski srez.

Sklene se: Konstatira se, da je potrebnih 20 mrzlih plemenskih žrebcev. Naproša se oblastna samouprava, da teh 20 žrebcev krije deloma z nakupom domačih deloma z uvozom originalcev, istotako, da

kupi za ljutomerski srez enega Amerikanca. Način, kako se naj nakup izvede, se prepusti oblastnemu odboru, ki bo gotovino štel.

f) Članarina za leto 1929.:

Glede dosedanje prakse in višine članarine se otvori kratka debata ter se po tej izvrši sledeči sklep:

V bodoče se pobira pri vseh onih članih odn. konjerejih, ki niso pravočasno odvedli članarine preko podružnic, že začetkom leta, a so predvedli konje k premovanju, ob priliki izplačila premije še k redni članarini, ki znaša tudi za tekoče leto 20 dinarjev, še naplačilo po 10 Din., od katerega dobi polovico društvo, polovico pa podružnica. Vsak član, ki plača članarino začetkom leta, prejme od svoje podružnice člansko izkaznico za tekoče leto. Te izkaznice se dajo od društva podružnicam v potrebni količini na razpolago.

g) Prošnja Dirkalnega društva v Ljutomeru za podporo:

V tej točki se otvori ostra debata. Vendar se končno soglasno sklene, da se dovoli za jesensko dirko na Cvenu iz društvene blagajne znesek po Din 2000.— pod pogojem, da se dirka glasi po društvu: Dirka Konjerejskega društva za mariborsko oblast, ter se en član društva pritegne v komisijo.

h) G. Štibler stavi predlog, da naj društvo podari kak znesek za fond za nakup mrzlega žrebca v Prelogu ter sklene občni zbor, da bode društvo prošnja podr. v Prelogu, ki jo naj vloži preko društva za tako podporo na oblastno samoupravo, toplotno podrlo.

Nadalje predlaga g. Štibler, da se pri premovanju v Prelogu pritegne v ocenjevalno komisijo pri premovanju in licenciranju g. Mijo Vuk iz Cehovec, kot namestnik pa Ivan Andjel iz Preloga.

Nadalje predlaga, da se naj po sklepu podružnice v Prelogu črta v odboru g. Jos. Kos iz Preloga ter prevzame g. Mijo Vuk iz Cehovec, kar se soglasno akceptira.

Nato se razvije kratka debata o subvencijah žrebem, nakar se priglasijo k besedi g. svetnik Zidanšek, ki v vznešenih besedah z ozirom na iznesene referate in izrečene želje konjerejcev apelira na konjerejce, da se naj 10letnice spominjajo z zahvalo ter čestita funkcionarjem društva k dosedanjim lepim uspehom. Priporoča, da naj podružnice v bodočem desetletju vzamejo delo odbiranja že med letom v svoje roke, ker iznesenje nedostatkov v zadnjem trenutku ne more prinesiti nobenih dobrih rezultatov.

Želi, da bi društvo v drugem desetletju svojega obstoja prešlo na to polje podrobnega dela in ga vršilo z vso intenzivnostjo in uspehi.

Predsednik Lovro Petovar se g. svetniku Zidanšku za krasne besede in čestitke ob 10letnici prisrčno zahvali z zagotovilom, da bo Konjerejsko društvo napelo vse moči, da ne samo ustreže željam in potrebam, nego da dovede to panogo našega gospodarstva po svojih močeh do najvišje možne stopnje, nakar dobro uspeli občni zbor z zahvalo na udeležnike zaključijo.

Zapisnikar:
Grivec Janko, l. r.

Predsednik:
Lovro Petovar, l. r.

Obiščite Kmetijsko razstavo v Ljutomeru dne 14. avgusta 1929

Oblastna samouprava mariborske oblasti je ustanovila nov kmetijski urad v Ormožu. Urad se imenuje: »Okrožni kmetijski urad oblastne samouprave v Ormožu«. V delokrog urada spadajo vsi kmetijsko pospeševalni posli za sreze Čakovec, Prelog, Murska Sobota, Dolnja Lendava, Ljutomer in Ptuj. (Medjimurje je razen živinoreje začasno dodeljeno kmetijskemu nadzorništvu Čakovec.)

Urad je razdeljen v štiri strokovno samostojne odseke in to: poljedeljsko nadzorništvo, živinorejsko nadzorništvo, vinarsko nadzorništvo in sadjar-sko nadzorništvo.

Vse vloge v poslih kmetijskega pospeševanja je odslej nasloviti na dotično nadzorništvo, ki jih bo v lastnem delokrogu rešilo ali pa predložilo osrednjemu kmetijskemu uradu v Mariboru.

Sporazumno s krajevnimi činitelji se je določil uradni dan vsako sredo od 8. do 13. ure in od 16. do 18. ure. Tudi ostale dni so nadzorniki strankam na razpolago, če so v uradu navzoči.

Kmetijsko razstavo v Ljutomeru priredi Okrajni zastop dne 14. avgusta 1929 in sicer se bo razstavilo 75 živali toplokrvne konjske pasme, okrog 150 glav goveje živine in perutnino. Razstava se otvori ob 7. uri zjutraj in traja do 18. ure zvečer. Ta dan predpoldne se vrši tudi premovanje konj. Ljutomerski srez hoče s to razstavo pokazati javnosti svoj velik napredek v teh panogah kmetijstva. Ljutomerski srez brezdvomno prednjači v umnem kmetijstvu vsem drugim srezom v Sloveniji. Ljutomerska reja ameriškega kasača ima sloves preko mej države, nič manj pažnje ne posveča posestnik Murskega polja goveji pasmi, ki je na visoki stopnji, to velja tudi o perutninarstvu. Z ozirom na to je želeli, da obišejo to kmetijsko razstavo vsi, ki jim je na srcu in se vesele napredka našega kmetovalca. Na razstavo se povabi tudi g. ministra za kmetijstvo dr. Frangeša. V času od 11. do 18. avgusta se vrši obrtna razstava v Ljutomeru in se udeležniki kmetijske razstave morejo prepričati o napretku, spretnosti in solidnem delu marljivih obrtnikov ljutomerskega sreza. Posetniki razstave bodo imeli polovično vožnjo po vseh železnicah naše države. Naj bi prišli naši bratje z juga, da vidijo napredek svojega brata kmetovalca na najsevernejši državni meji! Mesto Ljutomer sprejme vse goste s svojo priznano gostoljubnostjo.

Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru priredi dne 15. avgusta t. l. konjske dirke na Cvenu pri Ljutomeru. Ker se vrši dan preje kmetijska razstava v Ljutomeru, je odbor Kola razpisal večji program dirk kakor običajno. Spored bo obsegal tri enovprežne vožnje, eno dvovprežno in ravno ter preponsko galopsko dirko. Prvič bo dirka dveletnih, če temu ne nasprotujejo pravila centrale. Tako bo obiskovalcem kmetijske in obrtne razstave dana prilika, da prisostvujejo znanim konjskim dirkam na Cvenu pri Ljutomeru.

Zaka, znana dolinica pri kolodvoru ob Blejskem jezeru, se preurejuje v veliko in moderno sportno igrišče. Gradi se tudi dirkališče za konjske dirke. Otvoritev bo 8. septembra.

Rekorden dobitnik dirkalnega konja, 2.100.000 fr. ali 4.683.000 Din znašajo dosedanji dobitki francoskega derby- in grand prix zmagovalca Hotweed. Ogromna vsota, ki jo je pridobil triletni Bruleur-jev sin g. Esmond v teku sedmih tednov — startal je

prvič letos 5. maja — sestoji iz nagrade Hocquart fr. 157.014.—, nagrade Lupin fr. 333.351.—, derby fr. 534.000.— in velike nagrade fr. 1.083.100.—. Vsota dobljenih nagrad kakor povrstne zmage v klasičnih dirkah znači edinstveni rekord v francoskem dirkalnem obratu.

Ministrstvo za kmetijstvo je dovolilo iz dohodkov razredne loterije Dunavskemu kolu jahačev podpore Din 250.000.— in Centrali kasaških društev Din 150.000.—.

Rejce amerikancev opozarjamo, da prijavijo svoja žrebeta brez odlašanja za sistemizirano konjerejsko nagrado kasaškemu društvu v Mariboru. Predložiti je treba plemenski list in vposlati 40 dinarjev. Dalje je treba vsa žrebeta v prvem letu rojstva prijaviti Centrali kasaških društev v Turnišču pri Ptujju za vpis v register in za derby, priložiti je od občinskega urada potrjeni plemenski list in priložiti 20 Din. Mladim živalim dajte lepa domača slovenska in slovanska imena!

Jugoslovanski galopski derby je dobil konj Tip-top g. Djundjerskega, ki je prejel nagrade 100.000 dinarjev.

Veliko nagrado Avstrije v znesku po 800.000 Din si je pri dirkah na Dunaju pridobil dne 9. junija t. l. 5letni nemški žrebec Oleander (Prum-Orchidee II).

KOMATI IN OPREME

za konje od navadne do najfinejše
vrste za lahko in težko vožnjo,
kakor tudi razne potrebščine:

DEŽNE PLAHTE

za konje in vozove, svetiljke za
kočije, bičevnike, brzde, kresal-
nike za noge. Dalje velika izbira
potnih kovčkov, ročnih torbic,
listnic, nahrbtnikov, gamaše l. t. d.
Flagobčniki in ovratniki za pse

GONILNI JERMENI

za mlino in žage

IVAN KRAVOS

Aleksandrova cesta št. 13 Slomškov trg št. 6
MARIBOR

Izdaja: Konjerejsko društvo za mariborsko oblast, Ivanjkovec, predstavnik: Fran Veble, živinozdravnik. — Za uredništvo odgovoren: Stanko Detela. — Tisk Mariborske tiskarne, predstavnik: Stanko Detela, ravnatelj. — Obja v Mariboru.